

Q U A D E R N S I C P S

Les famílies electorals a Catalunya

Canvi i continuïtat en les bases socials de la política (2008-2025)

Lucía Medina Lindo
Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS)

Octubre 2026

Institut de Ciències
Polítiques i Socials

El propòsit de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS) és impulsar la recerca i la docència en els camps de les ciències polítiques i socials.

L'ICPS està adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Quaderns ICPS són breus monografies periòdiques que analitzen diversos aspectes de les actituds i el comportament polític de la ciutadania, i que tenen com a un dels seus objectius principals la divulgació científica dels fenòmens polítics entre un públic ampli no especialitzat, però interessat a tenir-ne un millor coneixement.

© ICPS i els diferents autors, 2026

ICPS
Mallorca, 244 pral.
08008 Barcelona
www.icps.cat
(0034) 93 487 10 76

Les famílies electorals a Catalunya

Canvi i continuïtat en les bases socials de la política (2008-2025)

Lucía Medina Lindo
Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS)

Octubre 2026

Un consorci de:

**Diputació
Barcelona**

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

2008: un electorat encara marcat per la immigració interior	7
El perfil polític de les famílies d'electors en 2008	9
2025: relleu generacional i diversificació social de l'electorat català	14
La traducció política de les divisions socials (2025)	
Continuïtats i canvis en els perfils polítics de l'electorat	19
A tall de conclusió	26

Les famílies electorals a Catalunya

Canvi i continuïtat en les bases socials de la política (2008-2025)

Lucía Medina Lindo
Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS)

Durant les darreres dècades, la societat catalana ha experimentat transformacions demogràfiques i socioeconòmiques importants. D'una banda, ha disminuït el pes de la primera generació d'immigrants procedents de la resta d'Espanya, mentre han guanyat protagonisme els seus descendents i la població d'origen estranger. De l'altra, també han canviat la composició educativa i l'estructura ocupacional, a mesura que s'ha ampliat l'accés als estudis superiors i s'ha transformat el mercat de treball. Aquest estudi examina el reflex d'aquests canvis en la composició de l'electorat català. Per fer-ho, s'elabora una tipologia d'allò que anomenarem "les famílies" que integren el cos electoral, a partir de dues onades del Sondeig d'Opinió de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS), corresponents als anys 2008 i 2025.

L'interès d'aquesta aproximació és situar les bases socials del comportament polític en el centre de l'anàlisi. Una part important dels estudis recents sobre el vot ha prioritzat els factors més immediatament polítics, com l'oferta partidista, els lideratges, les campanyes, la comunicació, la polarització o l'avaluació dels governs. Sense negar la importància d'aquests elements, aquest treball parteix d'una idea senzilla: l'origen familiar, la llengua, la generació de pertinença, el nivell educatiu i la posició so-

cial continuen influïnt en la manera com els individus es relacionen amb la política a Catalunya.

L'anàlisi se centra en l'electorat, és a dir, en les persones amb dret a vot. Els processos que han modificat la composició del conjunt de la població també han transformat la composició de l'electorat de manera gradual. És el cas, per exemple, de la intensificació de la immigració internacional entre 2000 i 2008. En el sondeig de 2008 aquest fenomen encara té una presència limitada dins l'electorat. En canvi, el 2025 la població d'origen estranger ja és més visible en el cens, tant per l'adquisició progressiva de la nacionalitat espanyola com per l'arribada a l'edat de vot de generacions recents.

L'any 2008 constitueix també un punt de referència previ a les transformacions polítiques i econòmiques que conformaran la Catalunya actual, com la crisi econòmica iniciada aquell mateix any, l'impacte del conflicte territorial sobre la competició política i la reordenació del sistema de partits. El Sondeig de 2008 ofereix una imatge de l'electorat anterior a aquesta nova etapa, en què el llegat de les migracions interiors del segle XX encara té un pes important. El de 2025, en canvi, permet veure fins a quin punt aquest patró s'ha mantingut o s'ha reconfigurat en un marc social i polític diferent.

La comparació entre aquests dos moments no segueix les mateixes persones al llarg del temps. El que fa és posar en relació dues instantànies de l'electorat català preses en contextos diferents. Això permet analitzar continuïtats i canvis en les bases socials del comportament polític, però no reconstruir trajectòries individuals.

Per construir les “famílies electorals” s'utilitza l'anàlisi de conglomerats, una tècnica estadística que permet agrupar individus amb característiques semblants a partir de diverses variables observades. En aquest cas, les variables utilitzades són el sexe, el lloc de naixement de la persona entrevistada, el lloc de naixement dels pares, la cohort generacional, la llengua habitual a la llar, el nivell educatiu i la classe ocupacional.¹ Posteriorment, aquests segments socials es relacionen amb la ubicació ideològica, el sentiment de pertinença respecte de Catalunya i Espanya, i el comportament electoral.

Les famílies electorals no s'han d'entendre com a grups socials en sentit estricte, ni com a col·lectius preexistents amb fronteres nítides. Són classificacions empíriques que serveixen per ordenar les principals diferències socials presents dins l'electorat i per veure quins perfils tendeixen a agrupar-se.

Aquest estudi examina el reflex de les transformacions demogràfiques i socioeconòmiques de les darreres dècades en la composició de l'electorat català a partir d'una tipologia de "famílies electorals": classificacions empíriques que serveixen per ordenar les principals diferències socials presents dins l'electorat.

La hipòtesi central és que, malgrat les transformacions de les darreres dècades, l'electorat català continua estructurant-se al voltant d'algunes diferències socials persistents. En particular, l'origen familiar, la llengua habitual i la posició socioeconòmica continuen sent factors rellevants per entendre les orientacions polítiques. Ara bé, aquestes diferències no es mantenen intactes. Es recomponen a través del relleu generacional, l'expansió educativa, la incorporació de nous orígens migratoris i els canvis en el sistema polític català. Per això, l'objectiu no és només identificar què continua, sinó també veure què canvia.

¹ La classe ocupacional s'ha definit a partir de l'ocupació de la persona enquestada o de la persona que aporta més ingressos a la llar. La classificació utilitzada distingeix cinc categories: propietaris, classe professional directiva, treballadors no manuals, treballadors manuals qualificats i treballadors manuals no qualificats. Els propietaris integren els agricultors, amb o sense assalariats; els empresaris amb assalariats, i els autònoms. La classe professional directiva està formada per directius i gerents;

professionals i tècnics per compte propi, amb o sense assalariats, i professionals i tècnics per compte d'altri. Els treballadors no manuals comprenen els empleats d'oficina i els de comerç. Els treballadors manuals qualificats i no qualificats pertanyen als sectors de la indústria i la construcció, i en el cas dels no qualificats, també s'hi inclouen els treballadors dels serveis i els assalariats agraris.

2008: un electorat encara marcat per la immigració interior

L'anàlisi de 2008 mostra un electorat català encara fortament travessat pel llegat de les migracions interiors del segle XX. En aquest moment, el cos electoral s'organitza sobretot al voltant de tres grans espais socials: la població d'origen autòcton, la immigració procedent de la resta d'Espanya i els descendents d'aquesta immigració. Dins d'aquest marc, l'anàlisi identifica cinc famílies d'electors que es diferencien primordialment pel lloc de naixement, propi i dels pares. A partir de cada origen sorgeixen subdivisions basades en la composició ocupacional i educativa, així com en la distinció entre cohorts antigues i més recents (vegeu la taula 1).

Les dues primeres famílies, que anomenarem la dels catalans d'arrel i la dels catalans autòctons professionals, estan formades quasi íntegrament per persones nascudes a Catalunya (98% i 100%, respectivament), de pares també autòctons (86% i 98%), i amb el català com a llengua habitual a la llar (92% i 97%). La diferència entre ambdues famílies rau en el seu perfil demogràfic i socioeconòmic. La primera, que representa una quarta part de l'electorat, té nivells d'estudis baixos (el 76% té estudis secundaris inferiors com a màxim) i una composició de classe heterogènia, caracteritzada per una presència molt escassa de la classe professional directiva i una sobrerrepresentació de la de propietaris i la dels treballadors no manuals, és a dir, de classes intermèdies. Des del punt de vista demogràfic, és un grup envellit: el 75% va néixer abans de la dècada de 1960.

Quant a la segona família, la dels catalans autòctons professionals (al voltant del 14% de l'electorat), mostra una proporció molt elevada de persones amb estudis superiors (87%) i un fort pes de la classe professional directiva (71%). A més, es distingeix per una composició generacional més jove: gairebé dos terços dels catalans autòctons professionals pertanyen a les cohorts nascudes després de 1960, precisament les que es van beneficiar de la gran expansió del sistema educatiu a partir de les últimes dècades del segle XX.

Les altres tres famílies d'electors tenen en comú la seva vinculació amb els moviments migratoris interns de la resta d'Espanya cap a Catalunya al llarg del segle XX, especialment en la seva segona meitat. De fet, una d'elles està formada principalment pels protagonistes d'aquestes migracions i les altres dues pels seus descendents, dividits en funció de la posició educativa i ocupacional assolida.

Així doncs, la tercera família (21% de l'electorat) és la de la immigració interior, que inclou persones nascudes fora de Catalunya, sobretot a la resta d'Espanya (93%), de pares també nascuts fora (99%) i castellanoparlants (93%). En termes generacionals, hi predominen les cohorts nascudes abans de 1961 (84%). Des del punt de vista de la posició social, destaca el pes dels treballadors manuals (69%) i un nivell educatiu baix, ja que més de tres quartes parts del grup no superen els estudis secundaris inferiors (77%).

La quarta família és la dels fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent, que equival aproximadament al 17% de l'electorat. Agrupa majoritàriament persones nascudes a Catalunya (95%) amb almenys un progenitor nascut fora (93%), i s'enquadra en la seva majoria en les cohorts nascudes entre els anys seixanta i vuitanta. Des del punt de vista lingüístic, presenta un ús més equilibrat del català i el castellà que la família de la immigració interior, amb una presència relativament gran del bilingüisme a la llar (29%). Socialment, hi predominen la classe professional directiva i la dels treballadors no manuals (68%), i el nivell formatiu és elevat: el 72% té estudis superiors.

Tot i que no es disposa de dades directes sobre trajectòries intergeneracionals, aquest perfil suggereix una pauta de millora educativa i social respecte de la primera generació de la immigració interior. Per això es presenta com un segment hereu d'aquest origen associat a trajectòries d'ascens social.

La cinquena família és la dels fills de la immigració interior de classe obrera, que suposa al voltant del 22% de l'electorat. Com l'anterior, inclou majoritàriament persones nascudes a Catalunya (68%), pertanyents sobretot a cohorts nascudes a partir de la dècada de 1960 i amb progenitors procedents de fora de Catalunya, principal-

ment de la resta d'Espanya (79%). Tanmateix, aquesta família es distingeix tant pels seus usos lingüístics, caracteritzats pel predomini del castellà (65%), com pel seu perfil marcadament obrer. Hi predominen els treballadors manuals (78%) i el nivell educatiu és sensiblement més baix: dues terceres parts no superen els estudis secundaris inferiors (66%), un 33% ha cursat estudis secundaris superiors i només un 1% té estudis superiors.

D'altra banda, cal assenyalar que aquest grup també inclou una presència inicial, encara limitada, de persones nascudes a l'estranger (14%). Això anticipa un canvi que es farà més visible més endavant: la transformació progressiva de la composició d'origen de les classes treballadores.

En conjunt, el mapa de 2008 mostra que la petjada de la immigració interior s'estén als seus descendents, que ocupen posicions socials diferents i es divideixen entre perfils de trajectòria ascendent i perfils de continuïtat obrera. Al mateix temps, els sectors d'origen autòcton tampoc no formen un bloc uniforme. D'una banda, hi ha un segment més arrelat i envellit; de l'altra, un grup més jove, escolaritzat i professionalitzat. Tot això posa de manifest divisions de l'electorat català que depenen de manera important de l'origen familiar i dels usos lingüístics, però també de la generació, el nivell d'estudis i la posició de classe.

Taula 1. Famílies d'electors a Catalunya, 2008

Famílies d'electors	Pes aproximat en l'electorat	Origen propi i familiar	Llengua habitual	Perfil generacional	Composició social dominant
Catalans d'arrel	25%	Majoritàriament nascuts a Catalunya de pares també nascuts a Catalunya	Català predominant	Gran predomini de cohorts nascudes abans de la dècada de 1960	Composició social heterogènia amb sobrerrepresentació de les classes de propietaris i de treballadors no manuals
Catalans autòctons professionals	14%	Nascuts a Catalunya de pares catalans	Català predominant	Predomini de cohorts més recents que en els catalans d'arrel	Fort pes de la classe professional directiva
Immigració interior	21%	Persones nascudes fora de Catalunya, sobretot a la resta d'Espanya, amb pares també nascuts fora	Castellà predominant	Gran predomini de cohorts nascudes abans de la dècada de 1960	Predomini de la classe dels treballadors manuals
Fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent	17%	Nascuts a Catalunya amb almenys un progenitor nascut fora	Nivells semblants d'ús del català i el castellà, amb sobrerrepresentació del bilingüisme	Cohorts nascudes principalment a partir de la dècada de 1960	Major pes de la classe professional directiva i de la dels treballadors no manuals
Fills de la immigració interior de classe obrera	22%	Majoritàriament nascuts a Catalunya de pares nascuts fora. Presència inicial de persones nascudes a l'estranger	Castellà predominant	Cohorts nascudes sobretot a partir de la dècada de 1960	Predomini clar de la classe dels treballadors manuals

Font: elaboració pròpia a partir del Sondeig d'Opinió Catalunya 2008 de l'ICPS.

El perfil polític de les famílies d'electors en 2008

La tipologia de famílies d'electors de 2008 permet veure com es traduïen políticament les principals diferències socials de l'electorat català abans dels grans canvis de la dècada següent. En aquest apartat es consideren tres dimensions: la ubicació ideològica sobre l'eix esquerra-dreta, el sentiment de pertinença respecte de Catalunya i Espanya, i el comportament electoral en les eleccions catalanes i generals. La idea central és que aquestes famílies no es diferencien igual en totes les dimensions. En l'eix esquerra-dreta, les distàncies són relativament moderades. En canvi, el sentiment de pertinença i el comportament electoral mostren diferències molt més marcades.

En relació amb la ubicació ideològica, el tret més destacable de l'electorat català de 2008 és la seva concentració en els espais de centre i centre-esquerra, encara que amb un pes destacat de les ubicacions en l'esquerra en tots els grups, llevat del de la immigració interior (vegeu figura 1). Aquesta pauta no és nova, sinó que reflecteix la persistència del biaix cap a l'esquerra de l'electorat català. Les famílies electorals presenten perfils socials molt diferents, però aquestes diferències no es tradueixen en una oposició clara de blocs en l'eix esquerra-dreta.

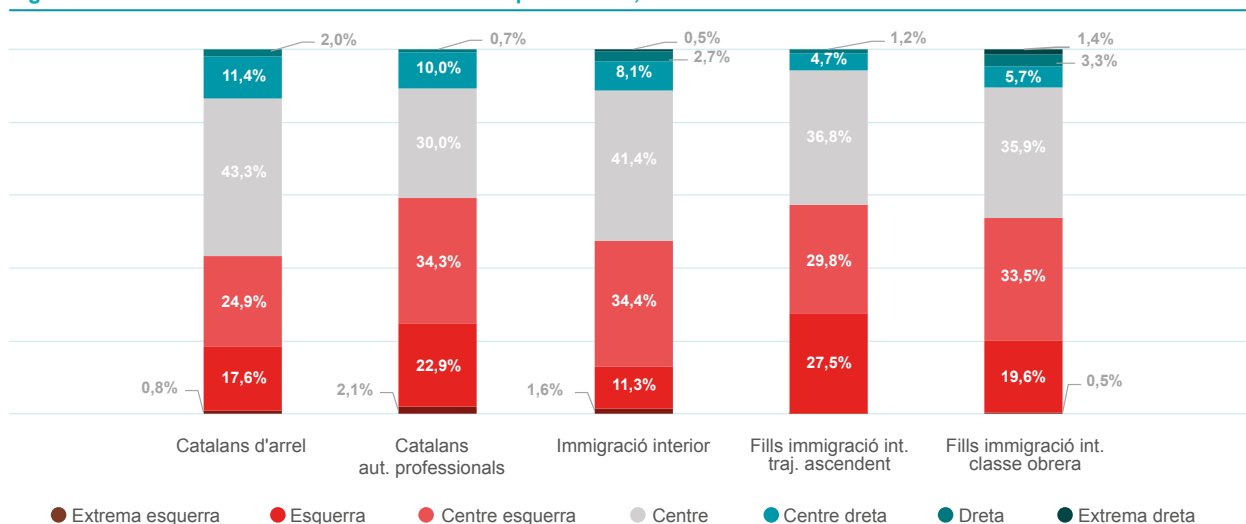
Si se sumen les posicions d'esquerra i centre-esquerra, tres famílies destaquen per damunt de la resta: els catalans autòctons professionals, els fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent i els fills de la immigració interior de classe obrera, tots ells amb més de la meitat de l'electorat situat en aquest espai (entre

el 54% i el 58%). Entre els catalans autòctons professionals predomina el centre-esquerra (34%), seguit del centre (30%) i l'esquerra (23%). Els fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent mostren un patró semblant, amb el centre (37%) lleugerament per davant del centre-esquerra (30%) i una esquerra notable (28%). Els fills de la immigració interior de classe obrera comparteixen amb els altres dos el mateix pes de centre-esquerra (34%), tot i que amb menys esquerra pròpiament dita (20%) i una mica més de centre (36%).

L'origen familiar, la llengua, la generació de pertinença, el nivell educatiu i la posició social continuen influïnt en la manera com els individus es relacionen amb la política a Catalunya.

En canvi, els catalans d'arrel i la immigració interior de primera generació se separen clarament d'aquestes tres famílies: el centre hi té molt més pes (43% i 41%, respectivament) i l'esquerra queda reduïda a l'11% i el 18%. Així doncs, els fills de la immigració interior de classe obrera s'assemblen més, ideològicament, als catalans autòctons professionals i als fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent que no pas als catalans d'arrel o a la immigració interior de primera generació. El factor generacional demostra tenir una influència apreciable sobre el posicionament ideològic.

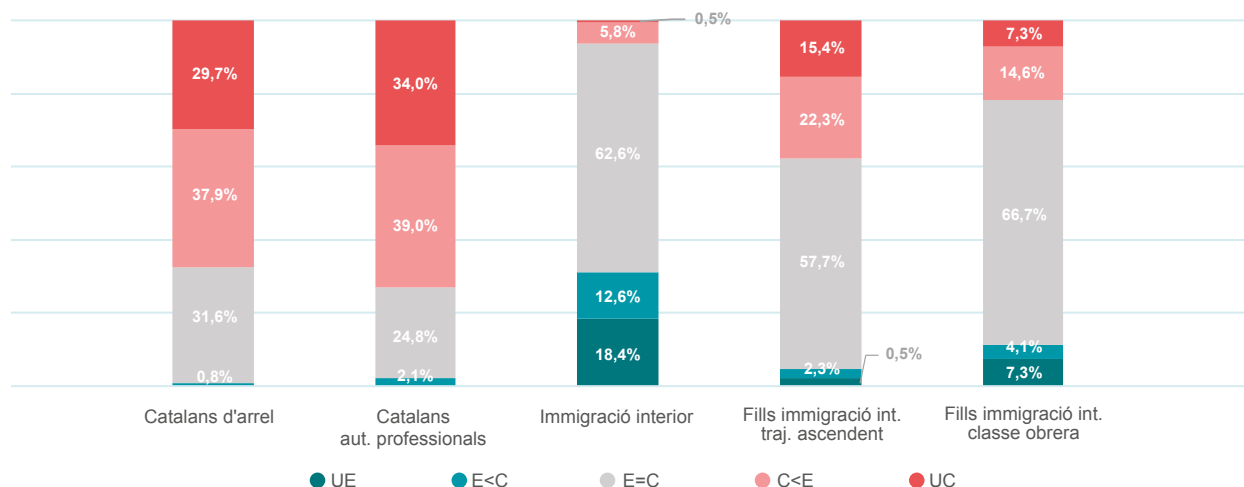
Figura 1. Famílies d'electors i ubicació en l'eix esquerra-dreta, 2008

Els percentatges s'han calculat sobre la base de resposta vàlida a l'escala esquerra-dreta, exclosos els casos de "no sap" (6,2%) i "no contesta" (0,2%), un 6,4% del total de la mostra.

Font: elaboració pròpia a partir del Sondeig d'Opinió Catalunya 2008 de l'ICPS.

Figura 2. Famílies d'electors i sentiment de pertinença, 2008

Els percentatges s'han calculat sobre la base de resposta vàlida a l'escala de sentiment de pertinença, exclosos els casos de "no sap" (1,8%) i "no contesta" (0,1%), un 1,9% del total de la mostra.

Font: elaboració pròpia a partir del Sondeig d'Opinió Catalunya 2008 de l'ICPS.

En conjunt, l'eix esquerra-dreta diferencia les famílies electorals, però no constitueix el principal clivatge polític de l'electorat català de 2008. Les diferències existeixen, però expressen sobretot graus diferents d'esquerranisme i centrisme, amb una escassa presència de posicionaments de dreta, més que no pas una divisió profunda entre blocs oposats.

Quan s'analitza el sentiment de pertinença, les diferències entre famílies electorals esdevenen molt més marcades que en l'eix ideològic. En aquest àmbit, l'origen familiar i la llengua habitual a la llar emergeixen com els principals factors de diferenciació: els segments d'origen autòcton i fortament catalanoparlants concentren les identifications amb la pertinença catalana, mentre que les famílies vinculades a la immigració interior tendeixen a situar-se en posicions d'identitat dual. Però a aquesta diferenciació bàsica cal afegir-hi alguns matisos lligats a factors generacionals i educatius (vegeu figura 2).

Entre els catalans d'arrel, predominen clarament les identifications de signe català: el 38% se sent més català que espanyol i el 30% únicament català, mentre que les identifications de predomini espanyol són pràcticament inexistentes (1%). Una pauta molt similar es registra entre els catalans autòctons professionals, on el 39% es declara més català que espanyol i el 34% únicament català.

En canvi, entre la immigració interior i els seus descendents domina la identificació dual, tot i que amb diferències internes rellevants. Entre la immigració interior de primera generació, el 63% se sent tan espanyol com català, però també hi tenen un pes important les identifications de predomini espanyol: el 18% es declara únicament espanyol i el 13% més espanyol que català.

Els fills de la immigració interior de classe obrera presenten un perfil encara més clarament dual, amb el 67% situat en aquesta posició. Tot i això, el sentiment de pertinença catalana no hi és marginal: el 15% se sent més català que espanyol i el 7% únicament català, per sobre de les identifications de predomini espanyol (7% més espanyol que català i 4% únicament espanyol).

Per acabar, els fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent ocupen una posició més oberta cap al sentiment de pertinença catalana. La identitat dual continua sent majoritària (58%), però augmenta el pes de les opcions més pròximes a la identitat catalana: el 22% se sent més català que espanyol i el 15% únicament català, mentre que les identifications de predomini espanyol queden molt més reduïdes (5%).

Així, el sentiment de pertinença reflecteix amb molta més nitidesa que la ideologia les principals línies de divisió de l'electorat català de 2008. Les formes de pertinença més catalanes apareixen sobretot entre els segments autòctons i catalanoparlants, mentre que en les famílies vinculades a la immigració interior és més habitual la identificació dual. Dins d'aquests darrers grups, però, aquesta identitat dual no és homògena.

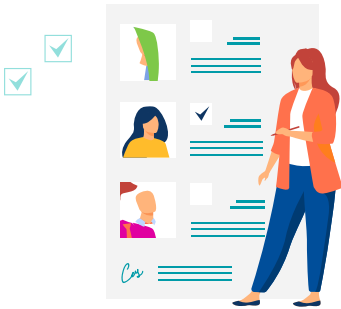
El sentiment de pertinença reflecteix amb molta més nitidesa que la ideologia les principals línies de divisió de l'electorat català.

Entre els fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent és més probable un acostament a les identifications de pertinença catalana, mentre que entre els de classe obrera tenen més pes les de predomini espanyol. Això es pot relacionar amb el fet que una socialització més prolongada en institucions escolars, en què el català és la llengua vehicular predominant, i l'exercici d'ocupacions no manuals comporten una exposició més gran a entorns institucionals, relacionals i laborals on el referent identitari català és hegemònic, tant a nivell simbòlic com en l'ús pràctic de la llengua.

La traducció electoral d'aquestes diferències socials i identitàries és complexa, perquè no depèn només del perfil de cada família d'electors, sinó també de l'oferta política

i del tipus de convocatòria. El 2008, abans de la reordenació del sistema de partits de la dècada següent, el comportament electoral a Catalunya reflectia amb claredat una pauta tradicional de diferenciació entre eleccions catalanes i eleccions generals. Aquesta diferenciació es manifestava tant en el vot dual (és a dir, en una orientació del vot diferent segons l'arena electoral) com en l'abstenció diferencial, especialment visible en alguns segments vinculats a la immigració interior.

En les eleccions al Parlament de Catalunya de 2006, el vot tendeix a reflectir amb més intensitat el clivatge nacional i l'oferta pròpia del sistema català de partits (vegeu taula 2 del vot a partits i l'abstenció). Entre els catalans d'arrel s'imposa clarament CiU (34%), mentre que entre els catalans autòctons professionals el gruix del vot es reparteix entre CiU (26%) i ERC (22%), amb una presència també rellevant d'ICV-EUiA (10%). En aquests dos segments, les opcions netament nacionalistes concentren una part molt important del vot.

Taula 2. Famílies d'electors i record de vot en generals i autonòmiques, 2008

	Record de vot eleccions catalanes 2006					Record de vot eleccions generals 2008				
	% de vot sobre el cens					% de vot sobre el cens				
	Catalans d'arrel	Cat. aut. professionals	Immigració interior	Fills immigració interior trajectòria ascendent	Fills immigració interior classe obrera	Catalans d'arrel	Cat. aut. professionals	Immigració interior	Fills immigració interior trajectòria ascendent	Fills immigració interior classe obrera
PP	2,1	1,6	12,1	5,8	6,8	2,9	5,3	25,9	9,7	10,6
CIU	34,3	26,4	7,9	14,5	8,3	32,0	23,3	4,1	11,4	5,3
ERC	10,0	22,4	0,5	9,9	3,4	7,9	13,5	0,0	6,3	2,8
PSC	10,0	8,0	24,8	14,0	15,5	25,3	24,1	42,3	33,7	31,7
ICV-EUiA	2,1	10,4	3,3	12,8	3,0	1,7	5,3	2,3	7,4	2,4
C's	0,0	0,8	0,5	0,6	1,2	-	-	-	-	-
No va votar	39,3	22,4	43,9	40,1	60,2	28,6	21,8	21,8	25,7	45,1

Percentatges de columna. Record de vot ponderat en funció dels resultats electorals en aquests comicis. El color **rosat** indica valors amb una presència superior a l'esperada en relació amb la distribució del vot en el conjunt de la mostra, mentre que el color **blau** indica valors amb una presència inferior.

Font: elaboració pròpia a partir del Sondeig d'Opinió Catalunya 2008 de l'ICPS.

Entre la immigració interior i els seus descendents, el patró és més divers. En les eleccions catalanes, el PSC és la primera força tant entre la immigració interior (25%) com entre els fills de la immigració interior de classe obrera (16%), però amb percentatges clarament inferiors als que obté en les eleccions generals. El vot al PP també té una incidència rellevant en els protagonistes de la immigració interior (12%). Entre els fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent, el PSC obté un 14%, CiU un 15%, ERC un 10% i ICV-EUiA un 13%. Aquest perfil els diferencia tant de la immigració interior de primera generació com dels fills de classe obrera, i implica un vot més plural, amb ICV-EUiA molt sobrerrepresentada i una major proximitat a opcions nacionalistes.

El tret més destacable, però, és la variabilitat de l'abstenció. A les eleccions catalanes de 2006, mentre només s'absté el 22% dels catalans autòctons professionals, l'abstenció puja a l'entorn del 40-45% en els catalans d'arrel, la immigració interior i els fills amb trajectòria ascendent, fins a arribar al 60% en els fills de classe obrera. Aquesta pauta

evidencia que aquests comicis no mobilitzen tots els sectors de la població amb la mateixa intensitat, sinó que hi ha grans diferències en el nivell de participació segons l'origen i la posició social de les diferents famílies electorals.

En les eleccions generals de 2008, el PSC ocupa una posició central entre la immigració interior i els seus descendents. En el cas de la immigració interior, el suport socialista arriba al 42%, mentre que el PP hi obté també un resultat molt elevat (26%). Entre els descendents, el vot al PSC manté igualment un pes destacat: 34% entre els de trajectòria ascendent i 32% entre els de classe obrera. Ara bé, aquesta centralitat compartida del PSC no impedeix que hi hagi diferències rellevants entre aquestes dues darreres famílies: els fills amb trajectòria ascendent mostren una major propensió a votar a ICV-EUiA i una menor abstenció, mentre que en els fills de classe obrera l'abstenció continua sent molt elevada (45%); encara que, en termes absoluts, és menor que a les eleccions autonòmiques, la diferència respecte als altres grups continua sent molt gran.

Taula 3. Perfils polítics de les famílies d'electors a Catalunya en 2008

Famílies d'electors	Posició ideològica	Sentiment de pertinença predominant	Vot autonòmiques 2006	Vot generals 2008
Catalans d'arrel	Centre majoritari; centre-dreta sobrerrepresentat	Identificacions de predomini català majoritàries; identificació exclusivament catalana sobrerrepresentada	CiU majoritari	CiU majoritari; PSC amb presència rellevant
Catalans autòctons professionals	Centre-esquerra majoritari	Identificacions de predomini català majoritàries; identificació exclusivament catalana sobrerrepresentada	CiU majoritari; ERC i ICV-EUiA sobrerrepresentats	PSC lleugerament majoritari; CiU i ERC sobrerrepresentats
Immigració interior	Centre majoritari	Identitat dual majoritària; identificacions de predomini espanyol sobrerrepresentades	Abstenció majoritària; vot al PSC rellevant; PP sobrerrepresentat;	PSC majoritari; PP sobrerrepresentat
Fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent	Centre majoritari; esquerra sobrerrepresentada	Identitat dual majoritària	Abstenció majoritària; Vot plural; ICV-EUiA sobrerrepresentat	PSC majoritari; ICV-EUiA sobrerrepresentat
Fills de la immigració interior de classe obrera	Centre i centre-esquerra majoritaris	Identitat dual majoritària	Abstenció majoritària	Abstenció majoritària; PSC amb presència rellevant

Font: elaboració pròpia a partir del Sondeig d'Opinió Catalunya 2008 de l'ICPS.

Entre els catalans d'arrel i els catalans autòctons professionals, la diferència entre eleccions generals i catalanes es tradueix sobretot en canvis en l'orientació partidista del vot (tot i que al primer grup s'observa també una abstenció més gran en eleccions autonòmiques). Entre els catalans d'arrel, CiU és la primera força tant en les generals (32%) com en les catalanes (34%), però el PSC té un pes molt més gran en les eleccions generals (25%) que en les catalanes (10%). Entre els catalans autòctons professionals, la diferència entre convocatòries és encara més visible: en les generals, PSC (24%) i CiU (23%) obtenen suports molt similars, mentre que en les catalanes guanyen terreny les opcions nacionalistes i de l'esquerra alternativa.

Les eleccions catalanes no mobilitzen tots els sectors de la població amb la mateixa intensitat: l'abstenció varia molt segons l'origen i la posició social de les diferents famílies electorals.

La comparació entre eleccions catalanes i generals mostra que el comportament electoral enregistrat en el Sondeig de 2008 està fortament condicionat pel tipus de convocatòria. Com s'ha indicat, aquesta pauta és un tret consolidat del comportament electoral a Catalunya: l'electorat tendeix a modificar les seves preferències partidistes segons l'arena electoral i alguns segments es mobilitzen amb intensitat desigual en les eleccions catalanes i generals. El que permet veure la

tipologia de famílies electorals és com aquests fenòmens es distribueixen socialment.

En les eleccions al Parlament de Catalunya, les diferències en el sentiment de pertinença són més importants i afavoreixen una major concentració del vot nacionalista entre els segments autòctons més catalanoparlants, mentre que una part molt important dels segments relacionats amb la immigració interior tendeix a orientar-se cap al PSC, el PP o l'abstenció. En les eleccions generals, en canvi, el PSC esdevé la força amb més capacitat d'articular suports transversals, especialment entre la immigració interior i els seus descendents. Això confirma la importància del vot dual, però també de l'abstenció diferencial: les eleccions catalanes no només activen preferències partidistes diferents, sinó que redueixen la mobilització electoral d'algunes famílies.

És a dir, l'abstenció és més elevada en les eleccions al Parlament en gairebé totes les famílies, però no de manera uniforme. El salt més fort es produeix entre la immigració interior, on l'abstenció passa del 22% en les generals al 44% en les catalanes. També és notable entre els dos segments de descendents de la immigració interior, amb increments d'uns quinze punts. Ara bé, cal distingir entre l'augment de l'abstenció i el percentatge d'abstenció que presenta cada família. Els fills de classe obrera no són el grup on l'abstenció creix més entre les generals i les catalanes, però sí que són la família més abstencionista en totes dues eleccions: 45% en les generals i 60% en les catalanes. La seva singularitat rau, per tant, en el fet que parteixen ja d'un nivell molt alt de desmobilització en les generals i arriben a un percentatge encara més elevat en les eleccions al Parlament.

2025: relleu generacional i diversificació social de l'electorat català

El 2025, la composició de l'electorat català és més diversa que el 2008. Aquest canvi respon a tres processos: la transformació de l'estructura social, el relleu generacional i la incorporació progressiva de població d'origen estranger al cens electoral. Sense entrar en excés de detalls, l'anàlisi dels canvis en la composició de l'electorat segons la combinació de cohort, lloc de naixement i origen dels progenitors (vegeu taula 4) posa de manifest tres transformacions principals. En primer lloc, el relleu gene-

racional fa que la proporció que representen els nascuts abans de 1961, molt important el 2008, es redueixi notablement el 2025, mentre que augmenta la dels nascuts després de 1975. En segon lloc, tot i que el percentatge d'electors nascuts a Catalunya es manté força estable, disminueix el pes dels que tenen pare i mare nascuts a Catalunya i augmenta el de les persones amb tots dos progenitors procedents de fora de Catalunya. Finalment, la proporció d'electors nascuts a l'estranger es duplica.

El 2025, la composició de l'electorat català és més diversa que el 2008. Aquest canvi respon a tres processos: la transformació de l'estructura social, el relleu generacional i la incorporació progressiva de població d'origen estranger al cens electoral.

Taula 4. Cohorts, lloc de naixement i origen dels pares, 2008 i 2025. Percentatges sobre el total de taula

				2008			2025		
				Lloc de naixement dels pares			Lloc de naixement dels pares		
				Tots dos a Catalunya	Tots dos fora de Catalunya	Un d'ells nascut a Catalunya i l'altre fora	Tots dos a Catalunya	Tots dos fora de Catalunya	Un d'ells nascut a Catalunya i l'altre fora
Cohorts	Abans 1961	Lloc de naixement	Catalunya	20,7	5,5	5,6	8,2	3,0	2,5
			Resta d'Espanya	0,6	18,3	0,3	0,1	12,5	0,3
			Estranger	0,1	1,3	0,2	0,1	1,0	0,1
	Entre 1961 i 1975	Lloc de naixement	Catalunya	8,4	7,7	3,9	7,7	8,2	4,4
			Resta d'Espanya	0,2	3,3	0,0	0,1	3,8	0,2
			Estranger	0,3	1,9	0,1	0,0	2,9	0,0
	Després 1975	Lloc de naixement	Catalunya	7,8	5,2	6,0	16,9	9,3	9,5
			Resta d'Espanya	0,0	1,4	0,0	0,1	3,1	0,2
			Estranger	0,0	1,3	0,0	0,2	5,7	0,2

Font: elaboració pròpia a partir dels Sondeigs d'Opinió Catalunya 2008 i 2025 de l'ICPS.

D'acord amb aquestes tendències, l'anàlisi de conglomerats aplicada a les dades del Sondeig de 2025 identifica set famílies d'electors, en comptes de cinc, com a resultat d'una nova articulació de la combinació entre origen familiar, lloc de naixement, llengua, generació, nivell d'estudis i posició social (vegeu taula 5). Les cinc primeres famílies representen en gran mesura l'evolució de les ja identificades en 2008, amb algunes variacions estretament relacionades amb les dinàmiques del reemplaçament generacional. La classe ocupacional guanya un pes molt notable en aquesta nova articulació i s'equipara a l'origen familiar (fins ara el factor clarament dominant) com a principal eix de diferenciació dels grups.

El 2025, la família dels catalans d'arrel representa aproximadament el 18% de l'electorat. A diferència de 2008, quan hi predominaven les cohorts nascudes abans de 1961, ara aquest grup presenta una distribució generacional més equilibrada; a més, augmenta el pes dels treballadors no manuals, en paral·lel a la millora del nivell educatiu (74% amb estudis secundaris superiors o estudis superiors), en una evolució coherent amb el perfil de classe intermèdia que aquest grup ja mostrava el 2008. Aquests canvis reflecteixen la renovació generacional d'aquesta família electoral, així com l'impacte de l'expansió educativa i de la transformació de l'estructura ocupacional sobre les cohorts més joves.

Taula 5. Famílies d'electors a Catalunya, 2025

Famílies d'electors	Pes aproximat en l'electorat	Origen propi i familiar	Llengua habitual	Perfil generacional	Composició social dominant
Catalans d'arrel	18%	Nascuts a Catalunya de pares també nascuts a Catalunya	Català predominant	Cohorts més joves que en els antics catalans d'arrel	Presència destacada de la classe de propietaris i de la dels treballadors no manuals
Catalans autòctons professionals	15%	Nascuts a Catalunya amb pares també nascuts a Catalunya	Català predominant	Més de la meitat nascuts després de 1975	Grup integrat exclusivament per la classe professional directiva
Immigració interior	14%	Nascuts fora de Catalunya, a la resta d'Espanya, amb pares també nascuts fora	Castellà predominant	Predomini important de cohorts més antigues (majoria >65 anys)	Predomini de la classe treballadora manual
Fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent	14%	Nascuts a Catalunya de pares nascuts fora o d'origen mixt	Ús més repartit del castellà i el català, amb presència de bilingüisme	Més de la meitat nascuts després de 1975	Predomini quasi exclusiu de la classe professional directiva
Fills de la immigració interior de classe obrera	17%	Nascuts a Catalunya de pares nascuts fora	Castellà predominant	Cohorts nascudes sobretot a partir de la dècada de 1960	Predomini clar de la classe treballadora manual
Nets de la immigració interior	11%	Nascuts a Catalunya amb un o dos progenitors nascuts a Catalunya	Major presència del castellà	Fort predomini de cohorts més recents	Major pes de la classe treballadora manual
Immigració internacional	11%	Nascuts a l'estranger, amb pares també nascuts a l'estranger	Castellà o altres llengües	Fort predomini de cohorts més recents	Predomini de la classe treballadora

Font: elaboració pròpia a partir del Sondeig d'Opinió Catalunya 2025 de l'ICPS.

També es manté el grup dels catalans autòctons professionals, que equival a prop del 15% de l'electorat el 2025. Continua caracteritzant-se per un origen familiar autòcton (95%), l'ús predominant del català (83%), un nivell educatiu molt elevat (93% amb estudis superiors) i la inserció plena en la classe professional directiva (100%). Ara bé, el 2025 presenta un perfil generacional més jove, fet que reflecteix la continuïtat i reproducció d'uns sectors autòctons altament escolaritzats i vinculats a trajectòries professionals qualificades.

L'anàlisi de 2025 identifica set famílies d'electors, en comptes de cinc, com a resultat d'una nova articulació de la combinació entre origen familiar, lloc de naixement, llengua, generació, nivell d'estudis i posició social.

La família de la immigració interior és la que mostra una major estabilitat entre 2008 i 2025. En tots dos moments es defineix principalment per la concentració de persones nascudes a la resta d'Espanya (89%), amb progenitors també nascuts fora de Catalunya (98%), pel predomini del castellà (78%) i per una forta presència de les cohorts més antigues. Tot i això, el seu pes dins l'electorat es redueix i el grup presenta un perfil cada vegada més envellit. Si el 2008 representava aproximadament una cinquena part de l'electorat, el 2025 se situa al voltant del 14%, amb una clara sobrerepresentació de les persones més grans de 65 anys. Aquest fenomen posa de manifest la progressiva pèrdua de pes en l'electorat de les cohorts associades als grans fluxos migratoris interiors del segle XX.

El 2025, continua la divisió dels descendents directes de la immigració interior en dos segments diferenciats segons la seva posició social. Els fills de la immigració interior amb trajectòria social ascendent representen ara el 14% de l'electorat. Es caracteritzen per un nivell educatiu molt elevat (99% amb estudis superiors) i per una composició de classe gairebé plenament concentrada en la classe professional directiva (94%). En relació amb el grup equivalent de 2008, aquest segment reflecteix en part una accentuació de les trajectòries de mobilitat social ascendent dins els espais hereus de la immigració interior. No obstant això, cal tenir en compte que, tot i que el 68% del segment està format per persones nascudes a Catalunya amb almenys una part de la família procedent de la resta d'Espanya, també hi ha una presència rellevant de persones nascudes a la resta d'Espanya, que representen prop d'un terç del grup. Per tant, aquest segment no està format només per segones generacions de les grans onades migratòries dels anys seixanta, sinó que també incorpora persones vinculades a migracions interiors més recents.

També s'observen diferències en els usos lingüístics a la llar respecte del grup identificat el 2008. El 2025 disminueix el bilingüisme habitual català-castellà, que passa del 29% al 16%, mentre que augmenta el predomini del castellà com a llengua d'ús domèstic, del 36% al 50%. En canvi, la presència del català es manté relativament estable, del 34% al 32%. Més que una evolució lineal del mateix col·lectiu, aquests canvis semblen reflectir la incorporació de noves cohorts vinculades a migracions interiors més tardanes i amb un perfil educatiu i de classe més elevat.

Taula 6. Evolució de les famílies d'electors, 2008–2025

2008	Pes aprox.	2025	Pes aprox.	Transformació principal
Catalans d'arrel	25%	Catalans d'arrel	18%	Segment més rejuenit, més escolaritzat i caracteritzat per la major presència de treballadors no manuals
Catalans autòctons professionals	14%	Catalans autòctons professionals	15%	Continuïtat d'un segment autòcton altament escolaritzat i exclusivament concentrat en la classe professional directiva
Immigració interior	21%	Immigració interior	14%	Envelliment i pèrdua de centralitat dins l'electorat català
Fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent	17%	Fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent	14%	Consolidació d'un segment altament escolaritzat i fortament concentrat en la classe professional directiva
Fills de la immigració interior de classe obrera	22%	Fills de la immigració interior de classe obrera	17%	Continuïtat del perfil social i lingüístic, amb més pes de persones nascudes a Catalunya i una certa millora educativa
		Nets de la immigració interior	11%	Emergència d'un segment autòcton molt jove, hereu de la immigració interior, amb perfils socials i lingüístics pròxims als dels fills de classe obrera
		Immigració internacional	11%	Incorporació d'un nou segment electoral derivat de les migracions internacionals recents

Nota: Les correspondències entre 2008 i 2025 són aproximades i no impliquen el seguiment dels mateixos individus al llarg del temps. La taula compara dues classificacions empíriques del cos electoral en moments diferents.

Font: elaboració pròpia a partir dels Sondeigs d'Opinió Catalunya 2008 i 2025 de l'ICPS.

Els fills de la immigració interior de classe obrera, que representen prop del 17% de l'electorat el 2025, conserven els trets principals del segment identificat el 2008. La gran majoria dels seus membres tenen tots dos progenitors nascuts fora de Catalunya (93%), principalment a la resta d'Espanya, i el castellà és la llengua habitual a la llar (76%). Tanmateix, respecte de 2008, augmenta el pes de les persones nascudes a Catalunya, fins arribar al 82%, i s'observa un cert rejueniment demogràfic, concentrat especialment en les cohorts nascudes entre 1961 i 1975 (57%).

Aquest grup segueix caracteritzant-se pel predomini dels treballadors manuals (56%), però experimenta una millora educativa i ocupacional respecte del 2008. Tot i que continua clarament diferenciat dels segments ascendents hereus de la immigració interior, disminueix el pes dels nivells educatius més baixos i augmenta tant la proporció de persones amb estudis superiors com el pes dels empleats no manuals de rutina.

Al costat d'aquestes cinc famílies que ja sorgien en l'anàlisi del 2008, el 2025 la classificació afegeix dues més. La primera és la formada per joves de continuïtat obrera castellanoparlant, que representa aproximadament l'11%

de l'electorat. Es tracta d'un segment format gairebé exclusivament per persones nascudes a Catalunya (99%), amb almenys un progenitor nascut a Catalunya (només un en el 49% dels casos, tots dos en el 50%). El castellà és la llengua predominant a la llar (78%), mentre que l'ús exclusiu del català és pràcticament inexistent. La seva composició educativa és heterogènia, mentre que en termes de classe ocupacional hi predomina la categoria ocupacional dels treballadors manuals (64%), fins i tot per sobre del percentatge observat entre els fills de la immigració interior de classe obrera (56%). Per tant, els seus trets socials i lingüístics l'apropen clarament als fills de la immigració interior de classe obrera, no obstant això, són més joves: prop del 68% dels seus membres van néixer a partir de 1986, una proporció molt superior a la de la resta de segments de l'electorat.

Per aquesta combinació de joventut, continuïtat obrera i predomini del castellà a la llar, el grup és especialment rellevant. Aquests trets suggereixen que aquesta família electoral podria recollir una part substancial dels descendents més joves de la immigració interior, principalment terceres generacions. És a dir, es tractaria dels nets de la immigració interior. Tot això apunta a la persistència de mecanismes de reproducció social i cultural, que es reflecteixen en les trajectòries educatives, la posició de classe de referència i els processos de socialització lingüística, diverses generacions després de les grans migracions interiors del segle XX. Semblaria, doncs, que el perfil lingüístic de la tercera generació de la immigració interior varia molt en funció del nivell educatiu i la posició de classe assolits: els que tenen nivells més baixos (corresponents a aquesta nova família identificada el 2025) conserven l'ús predominant del castellà, mentre que els que accedeixen a posicions superiors (englobats dins de la família dels fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent) tendeixen a adoptar l'ús del català; aquesta diferenciació té conseqüències importants pel que fa al sentiment de pertinença identitari.

Finalment, la tipologia incorpora la família electoral de la immigració internacional (11%). Es tracta majoritàriament de persones nascudes a l'estranger (85%), amb progenitors també estrangers (98%), amb un perfil més jove i amb una forta presència en la classe dels treballadors manuals (51%). La seva inclusió reflecteix l'impacte de les noves dinàmiques migratòries en la composició de l'electorat.

En conjunt, la comparació entre 2008 i 2025 mostra alhora continuïtats importants i modificacions significatives (vegeu taula 6). D'una banda, el 2025 es tornen a identificar les mateixes famílies electorals que el 2008. Això suggereix una notable estabilitat dels principals eixos de diferenciació social de l'electorat català. De l'altra, aquestes famílies experimenten alguns canvis interns rellevants associats al relleu generacional, a l'expansió educativa i a la transformació de l'estructura ocupacional.

A més, també s'observen transformacions de més abast, amb l'aparició de nous segments vinculats als descendents més joves de la immigració interior i a la immigració internacional.

La traducció política de les divisions socials (2025). Continuïtats i canvis en els perfils polítics de l'electorat

Un cop identificades les principals famílies de l'electorat català, cal veure fins a quin punt aquestes diferències es tradueixen també en el terreny polític. La comparació entre 2008 i 2025 és especialment útil perquè permet observar si les transformacions socials descrites fins ara (el relleu generacional, la diversificació interna dels descendents de la immigració interior, la reconfiguració dels sectors d'origen autòcton i la incorporació de la immigració internacional) han anat acompanyades de canvis en les formes d'identificació i de vot.

Ara bé, aquests canvis no es produeixen en un buit polític. Entre tots dos moments, la política catalana ha estat profundament transformada pel procés independentista i per la reordenació del sistema de partits. Els actors polítics han estat, en gran part, els artífexs d'aquesta transformació: han situat l'eix nacional en el centre del debat i han redefinit les relacions entre catalanisme, sobiranisme i esquerra. D'altra banda, aquesta reordenació també s'ha traduït en la irrupció de la dreta radical, absent fins aleshores del Parlament: Vox hi entra el 2021 i Aliança Catalana el 2024.²

Si el 2008 la major part dels grups es concentraven sobretot entre el centre i el centre-esquerra, el 2025 l'orientació esquerrana s'intensifica i esdevé la categoria més freqüent a quasi totes les famílies electorals.

La qüestió, per tant, no és només si l'electorat català ha canviat disset anys després, sinó com s'articulen les noves formes de diferenciació social amb aquest nou context polític. Es tracta de veure si els perfils socials identificats el 2025 s'associen a noves orientacions ideològiques, identitàries i electorals o si, malgrat la transformació del sistema polític català, continuen reproduint alguns dels principals clivatges que ja estructuraven l'electorat el 2008.

El 2025, el patró ideològic de l'electorat català presenta una diferència significativa respecte del 2008 (vegeu figura 3). Si aleshores la major part dels grups es concentraven sobretot entre el centre i el centre-esquerra, però amb presència rellevant de l'esquerra, el 2025 l'orientació esquerrana s'intensifica, de manera que aquesta esdevé la categoria més freqüent a quasi totes les famílies electorals. Aquest desplaçament no es pot atribuir només als canvis socials de l'electorat. També respon a l'impacte del procés independentista, que ha contribuït a accentuar la connexió semàntica entre nacionalisme/sobiranisme i posicions d'esquerra, característica de la cultura política catalana, al menys fins a l'aparició d'Aliança Catalana.

En aquest context, l'esquerra guanya centralitat en cinc de les famílies electorals: els catalans d'arrel de classe intermèdia, la immigració interior, els catalans autòctons professionals i les dues famílies dels fills de la immigració interior, amb percentatges a l'entorn del 34-37%. En totes aquestes famílies, l'espai situat entre l'esquerra i el centre-esquerra concentra una part molt important de l'electorat; aquesta orientació esquerrana és especialment acusada entre els autòctons professionals (67%) i els fills de la immigració amb trajectòria ascendent (63%).

² Per a més informació vegeu "L'ascens de la dreta radical a Catalunya. Una anàlisi de Vox i Aliança Catalana" de Javier Martínez-Cantó i Julià Tudó, *Quaderns de l'ICPS*, 2026/1.

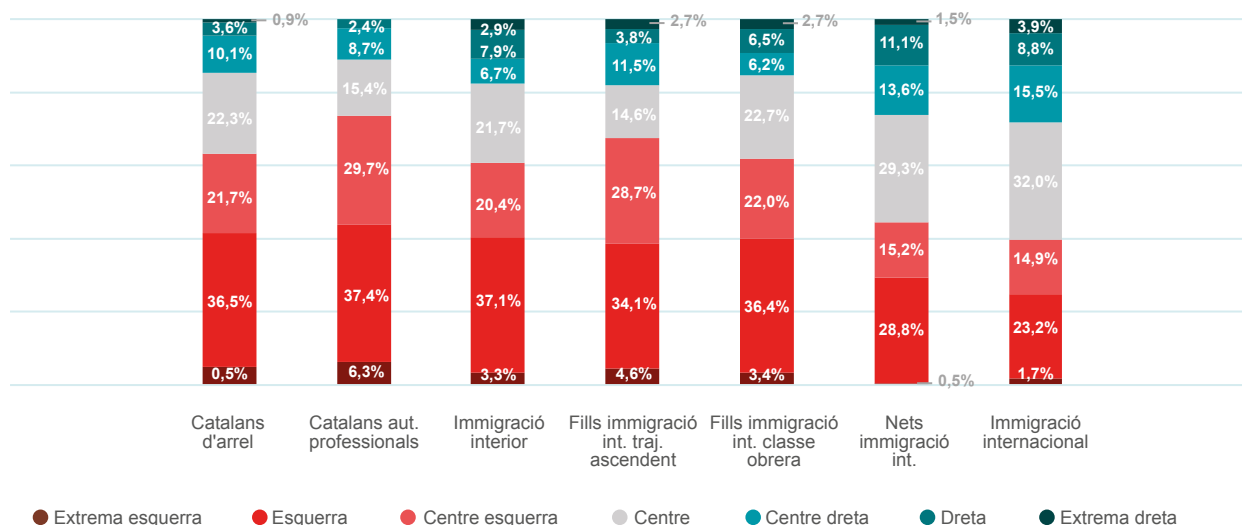
Tanmateix, aquest desplaçament cap a l'esquerra no afecta tot l'electorat. Els dos segments nous que apareixen en 2025 es caracteritzen pel predomini del centre i un percentatge apreciable d'ubicacions en la part dreta de l'espectre ideològic. Entre els nets de la immigració interior, la posició més freqüent és el centre (29%), pràcticament empatada amb l'esquerra (29%), però amb una presència important del centre-dreta (14%) i de la dreta (11%). Un patró semblant, encara que més accentuat, apareix entre la immigració internacional, on el centre és la posició majoritària (32%) i el centre-dreta arriba al 16%. Així, mentre que les famílies amb més continuïtat respecte de 2008 tendeixen a situar-se més clarament en l'espai de l'esquerra, els segments que emergeixen el 2025 introdueixen una heterogeneïtat ideològica més gran.

En conjunt, el contrast amb 2008 suggereix que l'electorat català ja no es caracteritza tant per una concentració transversal entre el centre i el centre-esquerra. El 2025,

el centre perd pes com a posició dominant en la majoria de famílies, mentre que l'esquerra guanya pes (sobretot entre els segments autòctons professionals i els descendents directes de la immigració interior) i la dreta mostra una rellevància notable en les dues noves famílies d'electors. Aquest canvi reflecteix alhora la recomposició social de l'electorat i la transformació del marc polític català després del procés. Al mateix temps, la presència dels nets de la immigració interior i de la immigració internacional amplia la dispersió ideològica: l'electorat català mostra així una estructura ideològica més plural que el 2008.

Amb tot, cal no perdre de vista que, malgrat aquest desplaçament en la distribució agregada, l'eix ideològic continua sent, com el 2008, la dimensió que menys diferencia les famílies electorals: les distàncies entre grups en la ubicació esquerra-dreta són més moderades que les observades en el sentiment de pertinença o en el comportament electoral.

Figura 3. Famílies d'electors i ubicació en l'eix esquerra-dreta, 2025

Els percentatges s'han calculat sobre la base de resposta vàlida a l'escala esquerra-dreta, exclosos els casos de "no sap" (5,6%) i "no contesta" (3,1%), un 8,7% del total de la mostra.

Font: elaboració pròpia a partir del Sondeig d'Opinió Catalunya 2025 de l'ICPS.

En canvi, el sentiment de pertinença continua sent una de les dimensions que ordena amb més claredat les diferències entre famílies electorals (vegeu figura 4). La seva evolució entre 2008 i 2025, però, s'ha d'interpretar en un context profundament transformat, en què l'eix identitari adquireix una centralitat encara més gran. En aquest marc, les identifications més catalanes no expressen només continuïtats socials i lingüístiques, sinó novament els efectes d'un escenari polític en què la identificació com a català s'associa molt més estretament al sobiranisme.

Dues famílies noves el 2025, els nets de la immigració interior i la immigració internacional, mantenen una relació especialment feble amb la política institucional i electoral.

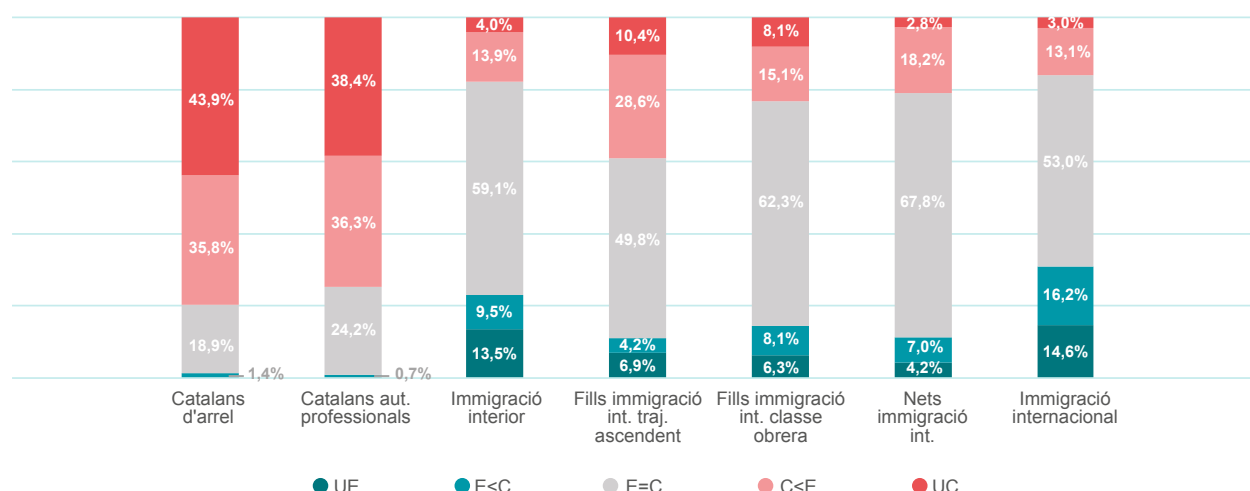
El 2025, les formes de pertinença de signe català són àmpliament majoritàries entre els segments d'origen autòcton més catalanoparlants. Entre els catalans d'arrel, el 44% es declara únicament català i el 36% més català que espanyol: gairebé vuit de cada deu se situen, per tant, en posicions de predomini català. En comparació amb els catalans d'arrel de 2008, no es tracta tant d'una ruptura com d'una intensificació: aquestes orientacions ja hi eren majoritàries, però el 2025 guanya pes la identificació exclusivament catalana. Entre els catalans autòctons professionals, la pauta és més estable: el 38% se situa en la identificació únicament catalana i el 36% en la de més català que espanyol. La suma de totes dues categories és molt semblant a la de 2008, tot i que també aquí s'observa una recomposició interna, amb un lleu retrocés de l'opció "més català que espanyol" i un augment de la identificació exclusivament catalana.

Entre la immigració interior i els seus descendents directes, la forma de pertinença més habitual continua sent la identitat dual, tot i que amb matisos importants. En el cas de la immigració interior, el 59% se sent tan espanyol com català, mentre que les posicions de predomini espanyol mantenen encara una presència rellevant: el 14% es declara únicament espanyol i el 10% més espanyol que català. Ara bé, en relació amb 2008, aquesta orientació perd força i les opcions de pertinença catalana es fan més visibles (18%).

També entre els fills de la immigració interior de classe obrera domina la identitat dual, que agrupa el 62% del segment, una proporció que es manté força estable respecte del 67% de 2008. Aquesta categoria continua estructurant les formes de pertinença del grup, però no les esgota: les posicions d'identificació catalana hi tenen un pes menor que entre els segments autòctons, però no negligible, amb un 15% que se sent més català que espanyol i un 8% únicament català; són pràcticament els mateixos valors que el 2008 (22% en conjunt). Els fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent, en canvi, presenten una configuració diferent. La identitat dual continua sent-hi la categoria principal (50%), però les posicions de predomini català arriben al 39%, clarament per sobre del registre dels fills de classe obrera. Més que una simple prolongació del patró dual, aquest segment apunta a un acostament més gran cap a la identificació catalana, sovint associada a demandes sobiranistes.

Figura 4. Famílies d'electors i sentiment de pertinença, 2025

Els percentatges s'han calculat sobre la base de resposta vàlida a l'escala de sentiment de pertinença, exclosos els casos de "no sap" (1,05%) i "no contesta" (1,0%), un 2,05% del total de la mostra.

Font: elaboració pròpia a partir del Sondeig d'Opinió Catalunya 2025 de l'ICPS.

Els dos segments nous de 2025 amplien la complexitat del mapa identitari. Els nets de la immigració interior s'assemblen al patró d'identificacions dels fills de la immigració interior de classe obrera i s'allunyen dels segments amb més identificació catalana: el 68% se sent tan espanyol com català, només el 3% únicament català i el 18% més català que espanyol. Finalment, la immigració internacional mostra el perfil de menor identificació catalana del conjunt: tot i que la identitat dual és majoritària (53%), les posicions de predomini espanyol tenen un pes destacat, amb un 15% que es declara únicament espanyol i un 16% més espanyol que català, la qual cosa implica que les identifications de pertinença catalana tenen una presència gairebé residual.

La comparació amb 2008 mostra que el clivatge identitari conserva una gran capacitat d'ordenació, però també que les seves formes es recomponen. Els segments d'origen autòcton més catalanoparlants continuen concentrant les identifications catalanes, ara amb una presència més intensa de les exclusivament catalanes, mentre que la immigració interior i els seus descendents directes mantenen el predomini de les identitats duals. Aquesta pauta, però, s'inscriu en un context polític molt diferent, marcat pel procés independentista, la polarització de l'eix nacional i la reorganització de l'oferta partidista.³

La novetat de 2025 no és, doncs, la desaparició de l'origen com a factor estructurant, sinó el fet que aquest pot quedar parcialment ocult si només s'observa el lloc de naixement propi i el dels progenitors. El cas dels nets de la immigració interior mostra que una part dels efectes socials i culturals d'aquesta immigració pot persistir més enllà de la segona generació i expressar-se a través de la llengua familiar, la posició de classe i el sentiment de pertinença. En aquest segment, la identitat majoritària dual i el predomini del castellà a la llar acrediten la reproducció de la influència de l'origen al llarg de generacions successives.

Les famílies electorals de 2025 no reproduïen mecànicament les pautes polítiques de 2008: el procés independentista i la reordenació del sistema de partits han transformat profundament la política catalana.

³ Per a més informació vegeu l'Informe d'Explotació de Resultats del Sondeig d'Opinió Catalunya de l'ICPS "La polarització afectiva i els sentiments sobre la política a Catalunya (1995-2023)", núm. 2A, 2026.

L'observació del record de vot a les eleccions generals de 2023 i a les eleccions catalanes de 2024 mostra novament que les famílies electorals de 2025 no només es diferencien pel seu perfil ideològic i identitari, sinó també per la seva manera de participar en cada tipus de convocatòria (vegeu taula 7). Com ja passava el 2008, el comportament electoral continua marcat per una combinació de vot dual i abstenció diferencial: alguns segments canvien de manera notable les seves preferències de vot segons si es tracta de generals o catalanes; d'altres, a més, redueixen la participació en les catalanes.

Com el 2008, el vot dual i l'abstenció diferencial continuen marcant el comportament electoral: alguns segments canvien de vot segons la convocatòria i d'altres, a més, participen menys en les catalanes.

El vot dual és especialment visible entre els catalans d'arrel i els catalans autòctons professionals. Entre els primers, el vot a les generals de 2023 apareix molt repartit entre Junts (18%), ERC (17%) i PSC (17%), mentre que a les catalanes de 2024 Junts esdevé clarament la primera opció (32%) i el PSC cau fins al 10%. Una pauta semblant es registra entre els catalans autòctons professionals: a les generals, el vot es distribueix entre ERC (15%), Junts (14%) i PSC (13%), amb una presència rellevant de Sumar/Podem i de la CUP; en canvi, a les catalanes guanya pes Junts (23%) i es manté una presència significativa d'ERC (13%) i de la CUP (8%). En aquest grup també destaca la sobrerepresentació d'Aliança Catalana, tot i que amb un suport absolut més limitat que el de les principals forces sobiranistes. En tots dos segments, l'abstenció varia poc entre convocatòries, de manera que la diferència principal no és tant de mobilització com d'orientació del vot segons l'arena electoral.

Taula 7. Famílies d'electors i record de vot en generals i autonòmiques, 2025

Record de vot eleccions catalanes 2024 % de vot sobre el cens								Record de vot eleccions generals 2023 % de vot sobre el cens						
	Catalans d'arrel	Cat. aut. professionals	Immigració interior	Fills immigr. int. traj. ascendent	Fills immigr. int. classe obrera	Nets immigració interior	Immigració internacional	Catalans d'arrel	Cat. aut. professionals	Immigració interior	Fills immigr. int. traj. ascendent	Fills immigr. int. classe obrera	Nets immigració interior	Immigració internacional
PP	1,2	3,6	12,7	8,4	5,8	5,3	6,8	3,9	3,9	14,3	11,6	7,7	7,9	9,1
Junts	31,6	22,9	4,9	9,6	5,8	3,7	3,2	18,2	14,3	2,4	7,0	2,7	1,7	1,6
ERC	13,3	12,6	3,9	9,2	6,7	6,1	1,4	16,9	15,4	3,1	8,9	6,0	4,1	1,2
PSC	9,9	8,7	27,9	19,6	20,4	9,0	11,2	16,9	13,3	34,5	24,0	26,2	14,5	20,1
Sumar - ECP / Comuns Sumar	0,9	3,2	2,5	7,6	4,0	3,3	1,4	4,5	8,6	5,9	17,4	11,6	10,0	3,1
CUP	2,2	7,9	0,4	3,2	1,5	0,8	0,4	1,6	7,2	0,3	1,6	0,9	0,4	0,4
Vox	0,9	0,8	4,9	5,6	7,9	6,5	2,2	1,3	1,1	5,9	5,0	9,2	6,6	3,9
Aliança Catalana	3,4	5,1	0,7	2,4	0,9	1,2	0,7	-	-	-	-	-	-	-
No va votar	34,1	33,2	41,3	30,8	42,6	60,0	71,6	34,1	34,4	32,4	20,5	32,1	51,5	59,4

Percentatges de columna. Record de vot ponderat en funció dels resultats electorals en aquests comicis.
El color **rosat** indica valors amb una presència superior a l'esperada en relació amb la distribució del vot en el conjunt de la mostra, mentre que el color **blau** indica valors amb una presència inferior.

Font: elaboració pròpia a partir del Sondeig d'Opinió Catalunya 2025 de l'ICPS..

En canvi, entre la immigració interior i els seus descendents directes el patró dominant és la centralitat del PSC combinada amb una abstenció més elevada en les eleccions catalanes. La immigració interior manté el PSC com a primera força tant a les generals (35%) com a les catalanes (28%), però l'abstenció augmenta del 32% al 41%. Una lògica semblant s'observa entre els fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent: el PSC és la primera opció en totes dues convocatòries, però l'abstenció passa del 21% al 31%. En aquesta família destaca, a més, el pes de Sumar/Podem en les generals (17%), que es redueix en les catalanes (8%). Entre els fills de la immigració interior de classe obrera, el PSC torna a ser la força més votada en ambdós comicis, però el seu suport baixa del 26% en les generals de 2023 al 20% en les catalanes de 2024, mentre que l'abstenció augmenta del 32% al 43%. En aquest segment també destaca la sobrerrepresentació de Vox, tant en les generals com en les catalanes, fet que introdueix un element diferencial respecte dels altres espais hereus de la immigració interior.

Els dos grups nous que apareixen en l'anàlisi de 2025 mostren, sobretot, una relació més feble amb la participació electoral. Tant els nets de la immigració interior

com la immigració internacional es caracteritzen per una abstenció majoritària, especialment en les eleccions catalanes. Així, entre els primers l'abstenció arriba al 52% en les eleccions generals de 2023 i al 60% en les catalanes de 2024. En aquesta darrera convocatòria, a més, Vox apareix sobrerrepresentat. En el cas de la immigració internacional, la desmobilització és encara més intensa: 59% en les generals i 72% en les catalanes.

En conjunt, el comportament electoral de 2025 mostra que les divisions socials de l'electorat català continuen tenint una traducció política clara, però dins d'un sistema de partits molt diferent del de 2008. Entre els segments autòctons més catalanoparlants, la diferència entre eleccions generals i catalanes es tradueix sobretot en un reforç de les opcions sobiranistes en l'arena catalana. Entre la immigració interior i bona part dels seus descendents directes, en canvi, el PSC manté una posició central, però les eleccions catalanes registren una desmobilització més elevada i, en alguns casos, una presència més visible de Vox. El resultat és un mapa electoral més fragmentat que el de 2008, en què el vot dual i l'abstenció diferencial continuen sent pautes centrals.

Taula 8. Perfils polítics de les famílies d'electors a Catalunya en 2025

Famílies d'electors	Posició ideològica	Sentiment de pertinença predominant	Vot autonòmiques 2024	Vot generals 2023
Catalans d'arrel	Esquerra majoritària	Identificacions de predomini català majoritàries; identificació exclusivament catalana sobrerrepresentada	Junts majoritari i sobrerrepresentat; ERC sobrerrepresentada	Vot repartit entre Junts, ERC i PSC; Junts i ERC sobrerrepresentats
Catalans autòctons professionals	Esquerra majoritària; centre-esquerra rellevant	Identificacions de predomini català majoritàries; identificació exclusivament catalana sobrerrepresentada	Junts majoritari; ERC, CUP i Aliança Catalana sobrerrepresentades	ERC lleugerament majoritària; Junts i CUP sobrerrepresentades
Immigració interior	Esquerra majoritària	Identitat dual majoritària; identificacions de predomini espanyol sobrerrepresentades	Abstenció majoritària; PSC rellevant; PP sobrerrepresentat	PSC majoritari i sobrerrepresentat; PP sobrerrepresentat
Fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent	Esquerra i centre-esquerra majoritàries; centre-esquerra sobrerrepresentada	Identitat dual majoritària, amb presència rellevant d'identificacions catalanistes	Abstenció majoritària; PSC i Comuns/Sumar sobrerrepresentats	PSC majoritari; Sumar/Comuns sobrerrepresentat
Fills de la immigració interior de classe obrera	Esquerra majoritària	Identitat dual majoritària	Abstenció majoritària; PSC rellevant i Vox sobrerrepresentat	Abstenció majoritària; PSC rellevant i Vox sobrerrepresentat
Nets de la immigració interior	Centre majoritari i dreta sobrerrepresentada	Identitat dual majoritària i sobrerrepresentada	Abstenció majoritària; vot dispers; Vox sobrerrepresentat	Abstenció majoritària; vot dispers
Immigració internacional	Centre majoritari i centre-dreta sobrerrepresentada	Identitat dual majoritària; identificacions de predomini espanyol sobrerrepresentades	Abstenció majoritària; PSC rellevant	Abstenció majoritària; PSC rellevant

Font: elaboració pròpia a partir del Sondeig d'Opinió Catalunya 2025 de l'ICPS.

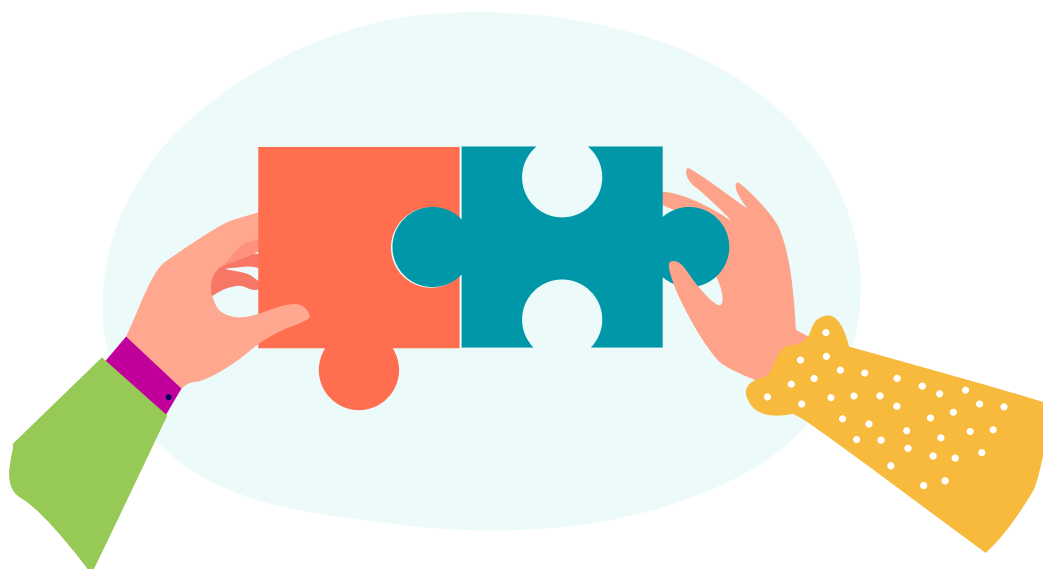
Taula 9. Continuitats i transformacions dels perfils polítics de les famílies d'electors, 2008-2025

Famílies d'electors	Perfil polític 2008	Perfil polític 2025	Transformació principal
Catalans d'arrel	Centre majoritari, centre-dreta sobrerrepresentada; catalanisme fort; vot principalment a CiU	Esquerra majoritària; catalanisme intens; vot molt repartit entre Junts, ERC i PSC en les generals; reforç clar de Junts en les catalanes	Reconfiguració del segment autòcton tradicional, amb desplaçament cap a l'esquerra i adaptació al nou espai sobiranista
Catalans autòctons professionals	Centre-esquerra majoritari; catalanisme fort; vot a CiU, ERC i ICV-EUiA; importància del vot al PSC en les generals	Esquerra i centre-esquerra majoritaris; catalanisme intens; vot a Junts, ERC i CUP i sobrerrepresentació d'Aliança Catalana	Continuïtat d'un perfil autòcton, nacionalista i esquerrà, ara més fragmentat dins el nou sistema de partits
Immigració interior	Centre majoritari; identitat dual majoritària amb identificacions de predomini espanyol sobrerrepresentades; vot al PSC i PP sobrerrepresentat; abstenció diferencial	Esquerra majoritària; identitat dual majoritària amb identificacions de predomini espanyol encara rellevants; PSC dominant i PP sobrerrepresentat; abstenció diferencial	Continuïtat del patró identitari i electoral, amb desplaçament ideològic cap a l'esquerra
Fills de la immigració interior amb trajectòria ascendent	Centre majoritari amb esquerra sobrerrepresentada; identitat dual; PSC amb ICV-EUiA sobrerrepresentat; abstenció diferencial	Esquerra i centre-esquerra majoritaris; identitat dual majoritària i identificacions catalanistes rellevants; vot al PSC amb Comuns/Sumar sobrerrepresentat; abstenció diferencial	Intensificació del seu alineament amb l'esquerra no estrictament nacionalista
Fills de la immigració interior de classe obrera	Centre majoritari; identitat dual majoritària; vot al PSC i abstenció diferencial	Esquerra majoritària; identitat dual; abstenció elevada i diferencial: vot al PSC rellevant; Vox sobrerrepresentat	Persistència del vincle amb el PSC i de l'abstenció diferencial, amb una major presència de vot a la dreta radical
Nets de la immigració interior	—	Centre majoritari i dreta sobrerrepresentada; identitat dual majoritària; abstenció elevada i diferencial, vot dispers i Vox sobrerrepresentat en les catalanes	Emergència d'un segment jove, formalment autòcton, però amb trets socials, lingüístics i electorals pròxims als fills de la immigració interior de classe obrera, i amb una major propensió a l'abstenció
Immigració internacional	—	Centre majoritari i centre-dreta sobrerrepresentada; identitat dual amb identificacions de predomini espanyol rellevants; abstenció elevada i diferencial; PSC rellevant	Incorporació d'un nou segment electoral procedent de les migracions internacionals recents, caracteritzat per un fort abstencionisme

Nota: Les correspondències entre 2008 i 2025 són aproximades i no impliquen el seguiment dels mateixos individus al llarg del temps. La taula compara dues classificacions empíriques del cos electoral en moments diferents.

Font: elaboració pròpia a partir dels Sondeigs d'Opinió Catalunya 2008 i 2025 de l'ICPS.

A tall de conclusió

Gran continuïtat de les bases socials del comportament polític

El primer resultat general de l'estudi és que el comportament polític a Catalunya segueix estant fortament relacionat amb el perfil social dels electors. Les famílies d'electors no s'han d'entendre com a grups socials en sentit estricte, sinó com a classificacions empíriques que permeten observar com es combinen l'origen propi i familiar, la llengua habitual, la posició de classe, el nivell educatiu i la cohort generacional. L'anàlisi mostra que aquests factors contribueixen a configurar les orientacions ideològiques, el sentiment de pertinença, el vot i la participació electoral.

Els fills de la immigració interior mantenen una diferenciació interna significativa

Els espais hereus de la immigració interior no constitueixen un bloc homogeni, sinó un conjunt internament diferenciat, quelcom ja visible el 2008 i que el 2025 continua tenint una traducció política rellevant. Els fills amb trajectòria ascendent es caracteritzen per un nivell educatiu més alt, la inserció en les classes professionals i una orientació més esquerrana, així com per una freqüència més elevada d'identificacions de pertinença catalana i una probabilitat una mica major de votar a partits nacionalistes que els fills de classe obrera. Aquests darrers, en canvi, mantenen una identitat dual molt majoritària, una relació més forta amb el PSC, una abstenció elevada en les eleccions al Parlament i una sobrerrepresentació del vot a Vox. Aquesta diferenciació indica que l'empremta de la immigració interior continua, però no es transmet de manera uniforme: és modulada per la trajectòria educativa, la posició social i el grau de mobilització electoral.

La immigració internacional introdueix més heterogeneïtat en l'electorat

El 2025 es distingeix amb més nitidesa una família electoral vinculada a la immigració internacional. Aquest segment incorpora nous orígens migratoris al cos electoral català i presenta una configuració política específica: identitat dual majoritària, pes rellevant de les identifications de predomini espanyol, ubicació ideològica més centrada i nivells molt elevats d'abstenció. La seva aparició indica que la diversificació de l'electorat català ja no pot interpretar-se només a partir de l'eix de la immigració interior, sinó que cal incloure-hi també les noves migracions internacionals, tot i el seu grau encara limitat d'integració política efectiva.

La traducció política de les famílies electorals combina continuïtat social i canvi partidista

Les famílies electorals de 2025 no reproduïen mecànicament les pautes de posicionament i comportament polítics de 2008, perquè el sistema de partits ha canviat profundament. Les mateixes bases socials s'expressen ara en un escenari polític diferent, amb la presència de més partits, més enllà dels tradicionals. Això explica que hi hagi continuïtats en les orientacions ideològiques i identitàries, però no una correspondència directa en el vot. El vot dual i l'abstenció diferencial conviuen amb una dispersió més gran del vot i la irrupció de forces de dreta radical, amb Vox i Aliança Catalana a la Cambra catalana des de 2021 i 2024, respectivament.

La menor incorporació política d'un sector no negligible de l'electorat

Un dels resultats més rellevants de l'estudi és l'existència de dues famílies amb una relació especialment feble amb la política institucional i electoral: la dels nets de la immigració interior i la de la immigració internacional. Sumades, representen prop d'una quarta part del cos electoral. Tot i tenir orígens i trajectòries diferents, comparteixen nivells molt elevats d'abstenció. En el primer cas, l'escassa participació és especialment significativa perquè es tracta de població nascuda a Catalunya, de famílies ja autòctones. Ara bé, cal tenir en compte que aquest segment està format sobretot per persones nascudes després de 1985 i que la incorporació política tendeix a créixer amb l'edat. Per tant, una part de la seva baixa participació pot respondre a un efecte de cicle vital. En el cas de la immigració internacional, aquesta expressa les dificultats d'integració política en un nou entorn, que es poden atenuar amb el pas del temps si les institucions i l'espai públic són prou inclusius i s'obren a la incorporació plena dels nous ciutadans procedents d'altres països.

La menor integració política d'aquests dos segments no es limita, però, al comportament electoral. Segons el Sondeig de 2025, només el 71% dels nets de la immigració interior i el 67% de la immigració internacional consideren que la democràcia és preferible a qualsevol altra forma de govern. Aquestes dades no permeten parlar d'una orientació antidemocràtica majoritària, però sí d'una adhesió menys sòlida a la democràcia.⁴ En combinació amb els nivells molt elevats d'abstenció, apunten a una forma més profunda de distanciament polític, que afecta tant la participació electoral com la identificació amb les regles bàsiques del sistema democràtic, la qual cosa podria indicar que aquests col·lectius no perceben que les institucions públiques siguin sensibles als seus problemes i demandes. Si aquests sectors participen menys en les eleccions i mostren una vinculació més feble amb les regles bàsiques del sistema democràtic, el sistema polític corre el risc de representar de manera desigual les experiències, demandes i malestars presents en la societat catalana.

Nota metodològica

La tipologia de famílies electorals s'ha construït mitjançant un anàlisi de conglomerats en dues fases (TwoStep Cluster), a partir de les dades del Sondeig d'Opinió de Catalunya de l'ICPS corresponents a 2008 (N=1.021, exclosos els electors de nacionalitat no espanyola) i a 2025 (N=2.000). Les variables utilitzades per construir els grups són el sexe, el lloc de naixement de la persona entrevistada i dels seus pares, la llengua habitual a la llar, la cohort generacional, el nivell d'estudis i la classe ocupacional. El resultat és una tipologia de cinc famílies electorals el 2008 i de set el 2025.

⁴ Per a més informació vegeu "L'erosió democràtica. Entre l'exclusió social i el trencament generacional" de Lucía Medina i Oriol Bartomeus, *Quaderns de l'ICPS*, 2025/2.

Institut de Ciències
Polítiques i Socials

www.icps.cat